

BRASSÓI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN és SZOMBATON.

<p>ELOFIZETESI AR: helyben házhoz hordva, v. vidékre postán küldve: Egész évre . . . . . 4 frt — kr. Félévre . . . . . 2 " — " Negyedévre . . . . . 1 " — " Február—júniusig . . . . . 1 " 70 " Külföldre egész évre 15 frank.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hol a szerkesztő naponként d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig található. Ide intézendők a lap szellemi részét illető közlemények.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Alexi könyvnyomdája, Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hová az előfizetési pénzek és hirdetések, valamint ezek díjai bérmentve küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEK DIJA: 4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 30 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.</p>
---	---	---	---

A kulisszák mögöl.

Ki sem tavaszodott és már is sűrűn találkozunk a fecskékkel egyszerre beköszönteni szokott háborus hírekkel. Azonban e híreknek régóta nem volt annyi komoly alapjuk, mint ez idén. A béke iránti hit meg van rendülve és a legjobban értesült körök is közelebb esőnek tartják a háborút, mint egykor. Az udvarok egymásra hártják a felelősséget, a sajtó pedig csaknem egyhangulag a császár környezetében és magában a császár körültekintett harczkészségre hártják át.

Kik akarják hát a háborút? Egyik fővárosi lapunk egy brüsszeli levélben feltűnést keltő leleplezéseket közöl, a melyben rámutat a háborút felidézni kívánó intézőkre és a rugókra, okokra s előnyökre, melyek a háború erőszakos felidezésében oly lényeges szerepet játszanak. Senki sem veszi észre a zsinóron vezetett sajtó hírein a kezét, mely oly mesterileg dirigálja egy cél érdekében valamennyit. Mert a dolog úgy áll, hogy a bolgár kérdésben folyton napirenden lévő érzékenykedés daczára, tulajdonképen egy udvarnál sem volt, sőt nincs is meg a komoly hajlam, már most, még ez idén karddal vágni ketté a gordiusi csomót. A hajlam, a mesterkedés, hogy háború idéztessék fel, két látszólag békés s az európai színpad kulisszái mögött rejtőzködő hatalomban van meg. Különböző okokból és czállal mindkettő érdeke egybevág arra nézve, hogy minél előbb háborúra kerüdjön Európában a dolog. E két nagyhatalmasság egyike Anglia, a másik a Rothschild-dinasztia.

Angliát két cél vezérli. Az egyik cél, hogy iparczikkeit, melyek roppantul felhalmozódtak, forgalomba hozza; a másik, hogy Oroszország el lévén foglalva Európában, ő Aziában annát biztosabban nyomulhasson előre.

A Rothschild-csoportot szintén két cél vezérli. Az egyik cél, hogy a háborúra szükséges pénz által üzleti nyereségeit és befolyását

biztosítsa; a másik, hogy a hármasszövetség általuk remélt győzelménél, a békekötés föltételei közé igtassa a győzelmes fél a zsidók emancipációját Oroszországban.

Ezeknek a czéloknak szolgálatában adták ki Londonból a háborúra való izgatás jelszavát. Az angol sajtó tudvalevőleg vezérszerepet játszik Európában. Az is köztudomású, hogy Angolország és a Rothschild-ház képes legjobban kihasználni a sajtót s ép azért a sajtóügyek vezetése, az egész világot uraló hálózatával Angliába van központosítva; egyedül Amerika tesz e részben kivételt, mert ez szabadon és függetlenül jár el. Legkevésbé öntálló a magyar sajtó, s ennek lehet tulajdonítani, hogy nagyon kihasználják. Most is a magyarországi sajtóra hivatkozva, hirdetik az angol lapok, hogy Magyarország közvéleménye háborút követel.

Pedig a legkisebb józansággal bíró ember sem óhajtja Magyarországon a háborút. Mindenki nyerhet egy háború által — Magyarország csak veszthet. Eltekintve a pénz- és véráldozattól, eltekintve a háború iszonyaitól: még győzelem esetén is más kilátása Magyarországnak alig volna, mint hogy a diadalmas hadsereg által nyakára ültetnék a katonai uralmat s a pángermánizmust, mely győzelmét a kisebb nemzetek elyomásával sietne kiaknázni. — Magyarországnak a béke az, a mit legfőképen óhajtania kell, hogy erősödjék belügyeiben és magyarosodásában.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök meglehetősen tisztában van ezzel, mégis — talán elfoglaltságánál fogva — nem eléggé érvényesíti szavát a külügyminiszternél s nem eléggé igyekszik a külföldi diplomáciát meggyőzni arról, hogy a sajtó, mely kívülről kapja a lökéseket, nem egy és ugyanaz a magyar közvéleménnyel, mely mindenek előtt békét, békét és ismét csak békét kíván.

Kinevezések az új királyi táblákhoz. Az igazságügyminiszter az 1890. évi XXV. t. cz. alapján szervezendő kir. ítélőtáblákhoz és pedig az erdélyi részekbe: a kolozsvári kir. ítélőtáblához elnöki titkárrá *Hatfaludy István* nagy-szebeni ügyész, irodatisztá *Andrássy József* maros-vásárhelyi ítélőtáblai irnokot, irnokokká *Boydán Elek* deési járásbírósaági irnokot, *Németh Rikárd* hadnagyot s *Altmann Hugó* maros-vásárhelyi ítélőtáblai díjnot; a maros-vásárhelyi kir. ítélőtáblához elnöki titkárrá *Phleps Ferencz* brassói ügyész, irodatisztá *Klespita Izidor* maros-vásárhelyi ítélőtáblai irnokot, irnokokká *Palatka István* tordai törvényszéki irnokot és *Sztakó Károly* maros-vásárhelyi ítélőtáblai díjnot; a nagy-váradai kir. ítélőtáblához segédhivatali igazgatóvá *Borza Béla* békésgyulai kir. törvényszéki irodagazgatót, irnokokká *Klein Zsigmond* igazságügyminiszteriumi és *Sarkady Imre* budapesti ítélőtáblai díjnotokat nevezte ki; ezenkívül *Jovánovics Győző* maros-vásárhelyi ítélőtáblai irnokot a szervezendő temesvári ítélőtáblához helyezte át.

Politikai szemle.

Az osztrák reichsrath megnyitása. Az uralkodó e hó 11-én délben nyitotta meg ünnepelesen a reichsrathot. A teremben mindkét ház tagjai megjelentek. Az uralkodó kíséretében voltak az összes minisztereken kívül a főherczegek, a főudvarmester a palczával és az udvari főmarschall a pallossal. Ugy megérkezése, mint távozásakor zajos ovációkban részesítették az uralkodót. A trónbeszéd kiválóan osztrák belügyekkel foglalkozik s ama törvényjavaslatokat jelzi, melyek a most összeült reichsrath munkáját fogják képezni. Minket a külpolitikára vonatkozó passzus érdekel leginkább, melyet itt közlünk: »Minden kormány részéről oly biztosításokat kapunk, melyek a béke fenntartását fáradozásai leglényegesebb feladatának nyilvánítják. Ez, valamint a barátságos viszony, melyben valamennyi hatalommal állunk, feljogosít engem ama remény kifejezésére, hogy a béke éveinek sorozata, melynek a monarchia eddig örvendett, tovább fog tartani és meg fog adni önöknek, hogy zavartalanul a reájuk váró munkának szentelhessek magukat.« A trónbeszédnek ugy ezen, mint ama részét, melyben felhívja a törvényhozás tagjait, hogy a párttekinetek fleretételével hassanak közre közhasznú munka végzésére, a jelen voltak viharos helyesléssel fogadták.

A politikai helyzet. A »Hamburger Nachrichten« megbeszéli a külügyi helyzetet és tulzottnak jelenti ki azt az aggodalmat, hogy Oroszország harcziás hangu.

TÁRCZA.

Csak egyszer . . .

Csak egyszer láttalak, De ez az egy elég, Hogy képed örökre Szívembe vésődjék.	Elöttem vagy ébren, Téged rajzol álomom; Hiába akarnám, Nem lehet megválnom.
Azóta nincs nyugtom, Nem tudok pihenni, Minden bokor, virág Neved emlegeti.	Ha szól az estharang S imára nyíl ajkam, Téged magasztallak! Átok ez tán rajtam?
A szél-lebbenésben, Fülemile dalban Édes csengő hangod Száll el felém halkán.	Átok-e, vagy áldás? Legyen bár akármí, De érzem, nem tudok Nálad nélkül élni.
Ha a rózsát nézem, Piros ajkad róla Áll előttem vonzón, Szerelmet susogva.	Lánya, fényes napja Beborult egemnek! Hintsd rám sugarait Forró szerelmednek.

Pál Károly.

Arany a vasban.

A podoróji vasban aranyat találtak. Ez a története.
A mérnök Györbíró Andrászt rendelte éjjeli őrségre. Az megcsókolta a feleségét és felment a kohóba. A vörös égen fekete füsttömegek hőmpölyögtek. A nagy épületet és a nehéz munkát dalolva hagyták el a munkások. A külső világból semmi nesz nem szűrődött be. Néha tompa döngés hallatszott a kemenczéből, a mint az olvadásnak indult ércztömegek megrokkantak benne. A szomszéd teremben a ven-

tillator döngött s a mikor nagyon meggyült benne a levegő, meg-megrázta a tömör épület alapjait.

Györbíró András hozzá támaszkodott a falhoz s a karjait összefonva, nézett a tűzbe. A megolvadt érczből kék lángok sísteregtek elé, kikapkodva a nyitott ajtón, mintha valakit magukkal akartak volna rántani a kétezer foknyi hőségbe. A veresre világított falakon bolond árnyakat hajigált a tűzvilág. Györbíró András, a mint egy vasdorongra támaszkodott és a tűzbe meredt, úgy nézett ki, mint egy bronz-szobor, a melynek minden vonása rángatózik. Pedig nem úgy volt. Azok a rút, szögletes vonások mozdultak.

Ha látta volna valaki, a mint a lángok közé mered, azt hitte volna, hogy nem gondolkozik semmiről, csak néz és néz. Nem úgy volt. Lelkének minden íze vonaglott, mint a kitépett pókláb. A falakon rángatózó fekete árnyékok lelkének testvérei lehettek volna.

Megütötte az anyját és az azt mondotta neki: »Üss, az Isten azért ne verjen meg téged, de vigyázz a becsületedre!«

A keze, a melyikkel hozzá nyult, ég, mintha abba a tűzbe tartaná be és a lelke fáj. Valami láthatatlan súly nehezedik reá és úgy érzi, mintha az egész izzó ércztömegnek, a mi előtte fel van halmozva, rá kellene omlani.

Miért kellett megfélekedezni az Isten negyedik parancsáról és miért kellett az anyjának mondania, hogy vigyázzon a becsületére? Mondotta volna más, azt megölte volna és az nem fájna így. Százszor megcsókolta az áldott fön az ütés helyét, de azért mégis úgy ég a keze, mintha olvasztott érczbe tartaná. A kínzó láz költözött be a testébe. Érzi, hogy beteg.

Ejh, mindegy! Nem megyen haza; lássa meg

az anyja, hogy betegén is képes szolgálni azért az asszonyért, ki ellen a fia becsületét akarja védelmezni. Az az asszony őt meg nem csalhatja. Nem hiszi; nem, ha az anyja mondaná, de ha a saját szemével látná is. A szeretete tűz, mint az az ércz a kohóban és a hite erős, mint az aczél, a mely belöle válik.

Egy nagy pók ereszkedett le elébe a tetőről; beficskázta a tűzbe és aztán ismét nézett és nézett mozdulatlan arcvonásokkal. Ha látja valaki, azt hitte volna, hogy nem gondolkozik semmiről.

A mint az árnyak a falakon vonaglottak, úgy tetszett neki, hogy az egész otromba épület inog, süllyed.

A kohóépület ajtaja kinyílt, a mérnök lépett be rajta. Szép férfiú volt; fekete körszakállát aczélfényben csillogtatta a tűzvilág. Györbíró András nem nézett rá, tudta, hogy ő jön az őrállást számba venni. A mint néven szólító hangját hallotta, megrándultak az izmai s borzongás rendült végig a tagjain.

— Nincs semmi baj? — kérdezte a hivatalos hangnál szelidebben.

A kérdezett ráfordította a szemét és azt kérdezte tőle:

— Miért jött most ide? — Egyuttal ledobta kezéből az otromba piszkavasat, hogy nagyot döngött belé a padló.

— Miért jött most ide?
A mérnök jókedvében volt, nem vette számba tőle — András fiam, már miféle bolond kérdés ez? Nem felelt rá semmit, a tűz felé fordult. A mérnök hozzá ment s ráütött a vállára.

— Ne bolondozzál fiam, mert nézd, én egy kicsit mulattam, hát jó kedvem van. Anyi az egész. Jól vigyázz. Ha valami adódnék elé, hívj ki, itt leszek az irodában.

(Folytatása következik.)

lattel viseltetik nyugati szomszédaival szemben. Inkább bekövetkezhetik az, hogy Oroszország egy szép napon, ha az európai viszonyok neki megengedik, 30—50.000 emberrel a Bzporusnál terem, megszállja Konstantinápolyt és nyugodtan bevárja, vajjon találkozik-e egy állam, mely a harcot vele felveszi, vagy alkudozásokba bocsátkozik.

Szentpétervárról jelentik, hogy az az ember, kit a mult hétfőn a gárda lovasiskolájában letartóztattak, a charkovi „Scaevola-klubhoz” tartozik, melynek tagjai esküvel kötelezték magukat arra, hogy a czárt saját életük kockáztatásával is megölni iparkodnak. Charkovban számos embert tartóztattak le, köztük sok diákokat. Azt hiszik, hogy Annenkov huszártiszt öngyilkossága az összeesküvés fölledezésével függ össze.

Kréta lázadás. Kréta szigetéről újabb zavargásokat jelentenek, mert a várt amnesztia elmaradt. Felgyeztetett bandák, köztük az ugynevezett „szent bandák” is újból feltűntek. Több megszökött krétai vezér török czirkáló hajókon ismét Kréta-szigetere jött vissza. Hir szerint már több ütközet is volt.

Megyei ügyek.

Brassó vármegye közigazgatási bizottsága április havi rendes ülését hétfőn, f. hó 13-án tartotta **Maurer Mihály** főispán úr elnöke alatt.

Az ülés az ujonnan és nagyon csinosan díszített tanácskozási teremben tartott, s elnök főispán úr ő méltósága a tárgyalás megkezdése előtt közli, hogy a bizottság egyik érdemes tagját elveszti a mennyiben **Phleps Ferencz** kir. ügyész a maros-vásárhelyi kir. táblához elnöki titkárra neveztetett ki. Tekintve az előléptetést, örömeinek, de tekintve távozását, sajnálatának ad kifejezést e fölött a közigazgatási bizottság, mire **Phleps királyi ügyész** a bizottságtól szíves búcsút vesz.

Ezután előterjesztette az alispán havi jelentését a mint következők:

A közrend és csend nem zavartatott sehol a vármegyében. A személybiztonság annyiban volt veszélyeztetve, hogy rozsnói román ajkú védkötelesek Feketehalomból a főszorosástól hazatérvén, útközben néhány feketehalmi lakost megtámadtak és megverték. A tettesek kipuhatoltattak és az illetékes bírósághoz bejelentettek. Hasonlóképen tatrangi Mihók András és zajzoni Tóth János március hó 10-én este 7 óra tájban Zajzomból Tatrang felé menvén, az útvonalon, valószínűleg bosszúból 3 tatrangi lakos által megtámadtak és karókkal összevertek. A tettesek a hosszafalusi kir. járásbírósnak bejelentettek. Március hó 26-án d. u. 1/2 1 órakor az úgynevezett „Gesprengeg hegy” hajlaton egy megszabadult és lezuhant kinyuló kőszikla által a kőbányában foglalkozott kőfaragó Schintek József és egy Sántó Mária nevű napszámosnő agyon lettek verve.

A vagyonbiztonság egy esetben Csernátfaluban, továbbá több Brassó városban elkövetett kisebb lopások által volt veszélyeztetve. A tettesek kipuhatoltattak és az illetékes bírósághoz átszolgáltattak.

Tüzeset volt 1 Zajzonban és 1 Barca-Ujfaluban, Zajzonban egy ház, egy házfödél és 3 istálló, takarmány, 2 darab kecske és 2 darab sertés elégett. A kár 504 ft-ra becsültetett. A tűz keletkezése nem volt kipuhatolható.

Barca-Ujfaluban elégett egy csűr takarmány-nyal együtt 100 forint becseréltékben.

A főszorosás március hó 5-étől ugyan azon hó 16-áig foganatosított. (Lásd alább kimerítők.)

A vármegyei pénztár szokásos módon szabályszerűen megvizsgáltatott, rendben és hiány nélkül találtatott.

E jelentés kapcsán indítványozza **Phleps kir. ügyész**, hogy tekintettel a havi jelentésben említett szerencsétlenségre, mely a Sprengnél lévő kőbányánál történt, hívassék fel a város polgármestere, egy szakértő bizottságot küldeni a helyszínre, mely a már is a fennálló körökből szabályrendelet szem előtt tartásával ajánlatot tegyen módoszatok megállapítására, hogy hasonló szerencsétlenségek bekövetkezése teljesen kizárva legyen.

Ez indítvány határozattal emeltetett s az alispán annak foganatosítására utasítottatott.

A főjegyző által előterjesztettek ügyek közül megemlítjük, hogy a miniszterelnök úr ő nagyméltóságának rendelete következtében a közigazgatási bizottság által mult félévben tárgyalt ügyekről egy szakok szerint felosztott újabb táblázatos kimutatás terjesztendő fel, mely összeállítván, fel is terjesztetik.

A tanügyi, árvaügyi és börtönügyi előadásokból fölemlítsük a méltó nincs.

A kir. pénzügyigazgató előadja a pénzügyminiszter úr ő nagyméltóságának, több bor- és hűsfigyaszási adóügyben leadott döntvényét, valamint több irányú jövedelemadó elleni fellebbezést.

A kir. építészeti hivatalfőnök előterjesztette a helyi érdekű vasutak építési fővállalatának kérését, hogy a rozsnói, keresztényfalvi és brassói határon a Brassó-Bartholomeus állomásig az átjáró utak átvétele céljából küldöttség küldessék ki, minek folytán **Schnell Károly**, **Windt Lajos** és **Tompa Sándor** bizottsági tagok az eljárással oly formán bizatnak meg, miszerint a tárgyalás f. hó 23—30 napjai közt tartassék meg, a napnak megállapítása és a felek értesítésével a bizottság vezetője **Tompa Sándor** főjegyző bizatván meg.

A főorvos jelentése szerint **Prázmárt** a kanyaró föllépése folytán az iskoláztatás be volt szüntetve, de az már megszűnván, az iskoláztatás is kezdetét vette.

A sorozások megyénkben.

A közigazgatási bizottság hétfői ülésében az alispáni jelentés kimerítően referált az idej sorozások eredményéről s adjuk e jelentést az alábbiakban:

A főszorosás március hó 5-étől ugyanazon hó 16-áig foganatosított.

A Brassó városi sorozó-járáásban a sorozás eredménye nem volt kielégítő, a védkötelesek közül sokan testi gyengeség miatt hadi szolgálatra alkalmatlannak találtatván, visszahelyeztettek. A sorozástól távol maradt 137 egyén.

A hétfalusi magyar sorozó-járáásban az eredmény hasonlóképen nem volt egészen kielégítő; a sorozástól távol maradt 73 egyén.

A hétfalusi román sorozó-járáásban, ámbár több védköteles állott elő, mint a lefolyt években, az eredmény rossz, 491 az állításra összehozott védkötelesek közül csak 8 soroztatott az ujonczutalékba, 4 a póttartalékba és 1 a honvédséghez. A megvizsgált állításkötelesek közül 63 egyén hadi szolgálatra alkalmatlannak találtatott; a sorozástól távol maradt 415 egyén.

A felvidéki román nélküli sorozó járásában az eredmény kielégítő volt; szép, erős ifjak soroztatottak be, és 123 állításra összehozott kadmöteles közül csak 10 egyén maradt távol a sorozástól.

A felvidéki román sorozó járásában az eredmény annyiban nem volt kielégítő, a mennyiben az állításra összehozott 140 hadköteles közül csak 11 egyén soroztatott az ujonczutalékba és 2 egyén a póttartalékba, a sorozástól távol maradt 42 egyén.

Az alvidéki sorozó járásában az eredmény nem volt kielégítő, a mennyiben 326 az állítás lajstromba felvett állításkötelesek közül csak 23 egyén soroztatott be az ujonczutalékba, 11 egyén a póttartalékba és 3 egyén a honvédség póttartalékába, a sorozástól távol maradt 46 egyén.

Az Albina és a passzivitás.

Hogy függ össze ez a kettő, mi közük van egymáshoz? Mindjárt megtudjuk.

Az *Albina* román takarékpénztár, melynek itt Brassóban is van fiókja, mintegy másfél ezer forintot osztott ki jótékony czélokra. Nagyobb összegeket, u. m. 500—500 forintot a szebeni román polgári leányiskola és a román közművelődési-egylet (*Asofiațiunea*) kaptak. Ez utóbbi is az említett leányiskola számára kapta 10 ösztöndíjra 50—50 forintjával. Így írja ezt a nagy-szebeni „Telegraful Roman”, melyet a nagy adomány egészen elragadtott és vezércikkben eképen örvendez:

„Felmerül az a kérdés, hogy ha a magyarok politikussabbak lettek volna és minden irástudó román államszolgálatba lépett volna és ezzel szájuk és kezeik meg lettek volna kötve: vajjon nem tettek volna nagyobb kárt a nációnak, mint azzal, hogy húsz év előtt oda kényszerítették, hogy keressen más életmódot, hogy tért foglaljunk a városokban úgy, a mint ma állunk, mint szabad honpolgárok s nem mint hivatalnokok, a magasan állók kegyeitől függők? Feleljenek erre a kérdésre a magyar testvérek, mert ők okosabbak, tudják mit akarnak és nem akarjuk számításaikban megzavarni.”

Lám, mennyire elkapta még ezt a mérsékeltnek tartott román lapot is az a másfél ezer forint!

Pedig ő ép úgy ismeri a balászfalvi pronunziamentót, a szerdahelyi és szebeni román gyűlések történetét, melyekben ugyancsak hirdették a román irástudók a passzivitást. Hogyan lehetett volna hivatalokba rakni azokat, a kik urbi el orbi a passzivitást hirdették és a magyar államnak létezéséről, a magyar kormányról hallani sem akartak, annak jövendőt nem jóstoltak! Maga a „Telegraful Roman” kárhóztatta a náczió semlegességét és most mégis azt mondja, hogy feleljenek a magyarok, a kik okosabbak.

Ne a magyaroktól, hanem a passzivistáktól kérdezze, hogy mi hasznát vette a náczió a passzivitásnak?

Vidéki élet.

Kovácsna, 1891. ápril 12.

(A Pokolsár játéka. — Anomalia.)

„*Pokol Sára*” gyógyfürdő kisasszony sehogyszem tud egyet érteni a kovácsnai fürdő részvénytársaság által elhatározott újjáépítésével. Neki semmi a mult, jelen és jövő, s épen azért a mit megszokott, azt nem fogja abban hagyni. Közelebbről jeleztek, hogy 9500 frtnyi költséggel újjá- és a kor igényeihez mért kiépítése ezen páratlanul álló gyógyfürdőnek kezdetét vette, minek folytán a víze annyira lecsapoltatott, hogy alig volt mélysége 25—30 cm-ernél nagyobb; hanem azért híven buzogott. Közébe az építő mester mintegy 8 méter hosszú cserefaöveket veretett le érczkossal, hogy a talaj szilárdságáról meggyőződjék, melyből 7 méter a földben lenni látszott.

Hanem Sára kisasszony nem azért híres szépségeiről, hogy meg ne tudná mutatni, ha akar, minden úgy van jól, a hogy ő akarja; ha az asszonynak nyelve a kardja: neki meg az időjárás változása az ereje. E hó 6-án reggel fogta magát a kisasszony s az olasz munkások bamulatára és méltó ijedségére a 8 méter hosszú cserefa özölömpöt, akár mint a szél a tollat, a levegőbe dobta fel magából.

S mi történt? Az alig 25—30 cm. mélységű

sekély mooskos víze mintegy 5—6 négyszög méternyi területen, alig pár órai buzgókodás után 8 azaz nyolcz méter mélyre sülyedt; hogy hová lett a talaj, az persze nem tudható; csupán egy néhány lapátnyi láva-folyadék mutatja a kisasszony szellemes voltát. Azután ismét elszenđerült és a munka tovább folyik.

Tudvalvó dolog, hogy a gyulafalvi gőzfűrészgár tulajdonosai a mult évben Gyulafalvától Kovácsna községig iparvasutat építettek, mely építésre az engedély — mint tudom — csak úgy adatott meg, hogy ezen vasúton személyszállítás nem eszközölhető. Mégis mindennek daczára a személyszállítás mindennapos, mivel a gyár igazgatója azt tartja, hogy neki senki sem parancsol.

Miután a vonatkiskiklás is majdnem mindennapos: vajjon nem lenne e czélirányosa dolognak utána nézni és e rendetlenséget betiltani, mert már eddig is annyi csonka-bonkát csinált a munkások közül e vasút, hogy érdemes volna erről gondoskodni.

E vidéknek ellég van szegény embere s nincs szüksége több koldusra és földönfutóra; de jöhet egy nagyobb szerencsétlenség is, miután több helyen kőüti átjáró van a vasúton át — a szükséges engedély s őrség és záró nélkül, s vajjon akkor ki lesz a felelős, a hogy sereg ember egy vasúti szerencsétlenség áldozatául dobatik? ki adja azoknak vissza életét, vagy munkabíró tagjait . . .

A „Mária Dorothea-egylet”.

— Levél a szerkesztőhöz. —

„És, ha jövendőt tudnék is mondani ét minden titkokat és minden bölcsességek tudnék is; és ha egész hitem volna is, úgyannya, hogy a „hügyeket elvinném helyekről, ha szeretet nincsen én bennem, semmi vagyok.”

Pál 1. levele a korinthusi-eklehez.

Tekintetes szerkesztő úr!

Mi is, a Mária Dorothea-egylet erdélyrészi köre a jótétel, az örök emberszeretet nevében fordulunk tek. szerkesztőséghez s kérjük: adjon helyet becses lapjában a következő soroknak, s az erdély részok humánus közönségéhez: adjon helyet szívében kérelmünknek!

De, mintán első kérdése mindenkinek: „mit-akar voltaképen a Mária-Dorothea-egylet?” első el lenvetése a legtöbbször: „hiszen már annyi az egy-let!” — végezzünk először is e kérdéssel, ezen ellen-vetéssel. Mert ez a kérdés, ez az ellenvetés indított bennünket részben e levél, e kérelem megírására.

Azonban, felülünk e kérdéssel. Nem természetesen, nem okvetlenül szükséges-e, hogy a kik egy czélért, egy eszméért s a mi több: oly nagy horderejű czélért, mint a nevelés és oktatás, küzde-nek, azokat erős szellemi és erkölcsi kapocs kösse egymáshoz s minél több alkalkalmuk legyen, hogy a szent czél érdekében eszméiket közölhessék egymás-sal és azokat tisztazzák, javítsák, tökéletesítsék? Ennek lehetővé tétele az egylet erkölcsi és szellemi célja. És tovább: melyik egylet képviselheti a tanítónők szellemi és anyagi érdekeit olyan értelemben, mint a Mária Dorothea-egylet? Melyikhez forduljanak azok, a kiket véletlen baj, véletlen szerencsét-enség megfoszt a munkaképességétől? Oh, ha mélyeb-ben pillantunk e pálya látókörébe, hány megrázó kép tárul fel előttünk!

Ismertünk több ifjú lányt, ki e pályának ál-doza fel egészségét, életét. S tán nem is az élet feláldozása itt a legsötétebb pont . . . Nem. De a mi azt megelőzi, az az állapot, a melyet már sem életnek, sem halálnak nem nevezhetünk. Engedje meg a t. szerkesztő úr, hogy csak egy pár esetet említsünk fel. Nem leszünk hosszadalmasak, de az igazság kedvéért; úgy sem sokszor tolakodnak ezek a nagy közönség elé! Az első kép kis városba ve-zet. Alacsony tanterem, zsufolva gyermekkel. Rossz szellőztetés, (mert nem lehet más.) Kiállhatatlan le-vegő, már a tanóra kezdetén . . . Tüzes, ifjú tanít-ónő, ki egész lelkével akarta az ismereteket kis ta-nítványaiába csepegtetni. Hogy népes tanteremnek minden gyermeke jól hallja szavait, hangosan beszél, igen is hangosan . . . alig telt el 6—7 év, piros ar-cza halványodni kezdett, csengő hangja el-elrekedt; aztán mind gyöngébb és gyöngébb lett; a gyerme-kek csak úgy lesték hangját, nem lármaztak mégis kielégítést kapott. Tudják, hogy mi az a vég alig halották már . . . aztán nem bírta tovább; vég-kielégítés? 100—150, legfennebb 300 frt! Orvos, gyógy-szer, betegnek való étel, ápolás — és ez az ősz-szeg — egyszer és mindenkorra! „Miért nem taka-rékoskodott, míg egészséges volt, hiszen 400 frt évi fizetést kapott! Igen. S ebből a nagy összegből ne-velte kis hugát, segítette varrásból élő özvegy any-ját . . . Ha lett volna akkor egy *Othomunk*, szegény életének utolsó 2 évét, ha nem is boldogan. legalább nyugodtan, kellő ápolás mellett végezhette volna. De így, utolsó perczig szükségét és nyomort látott maga körül . . . ez kísérte sírjába.

Ezért, ha nem is boldognak, de nagy szerencsét-lensége mellett is aránylag szerencsésnek mondhatjuk azt a szegény ifjú lányt a ki a M. D. egylet budapesti *Othomunk* nyer szerető gonozást, ellátást, a melyről ő maga már nem gondoskodhatik, mert hiszen ifján, munkássága kezdetén, kötelességérzetének áldozatául esett, szemévilágát vesztette. És hány szomorú ké-pet tudnánk még felmutatni a multból, a jelenből; de nem élünk vissza t. szerkesztő úr s t. közönség türelmével. A visszaélés hálátlanság; mi pedig már is hálára vagyunk kötelezve. Igen, vannak má

nagylelkű adakozóink, a kik az erdélyrészi tanítónők Otthona javára 50 frtos alapítványokat tettek le. Ilyenek: méltóságos Bíró Béla kolozsvári plébános-kanonok úr; nagyságos Moldován Gergelyné egyetemi tanárné; nagys. De Gerando Antonina, a kolozsvári felsőbb leányiskola igazgatónője; nagys. Dr. Lázár Gyuláné Kaszner Janka, a tanítónőképzi intézet igazgatónője; Vadas Zsuzsanna ő nagysága, a belvárosi ev. ref. leányiskola igazgató-tanítónője. És vannak kik kisebb összegekkel ugyan, de már hozzájárultak a szép célhoz. Oh, ezek ismerik Pál apostol szavait: „Ha az embereknek, vagy anygáloknak nyelveken szólnék is, a szeretet pedig nincsen én bennem, olyllyá lettem, mint a zengő érc és a pengő czimbabom.” Fogadják, fogadják mindannyian e helyen köszönetünket addig is, míg névszerint minden fillért a beérkezett ívek alapján hirlapilag nyugtázhattunk.

És az Otthonban áldani fogják emléküket is azok az ifjú tanítónők és nevelőnők, kiket balvégzetük munkásságukban megakadályoz, a kik nem várhatják be a nyugdíj idejét, hanem egészségük és erejük fogytán, vagy érkeik megbénulása miatt, kénytelenek visszavonulni s ott nyernék kétségbeesett jövő helyett szerető szíveket, tisztességes ellátást. És áldani fogják azok, a kik 40 évi küzdelem után kifáradva térnek pihenőre, a kik fölött az idő előhaladt, rokonai talán már elköltöztek egy örökös hazába, ők pedig magukra állanak, „mint a szedett fa” s az erdélyrészi Otthonban találnak életük alkonyán egy barátságos kört, a hosszú küzdelem után nyugalmas életet.

(Vége következik.)

Tűzoltói intézményünkről.

Hogy Magyarországon némely nagyobb városokon és helységeken önkéntes tűzoltó-testületek alakultak, már 25 éve elmúlt. Ezen 25 évi idő meggyőzhetette s meg is győzte a tűzoltói intézmény áldást hozó működéséről hazánkban nemcsak az emberbaráti szeretet által önségély nyújtás alapján meggyőződésből egyesült helységei lakóit, de meggyőzte a magas kormányt is akkor, a midőn ezen intézmény általánosítására az 1888. évben 53,888. szám alatt kelt tüzrendelést kibocsátotta.

Ha azonban azon kérdésre akarunk felelni, hogy e magas rendelet képes volt-e a kívánalmaknak megfelelő állására ezen intézményt fölemelni, noha elismerjük is készséggel, hogy nagyon kedvező hatást gyakorolt a tűzoltói intézményre, még sem látjuk a kívánt célt, a nagy eszmét még megközelítve sem, habár azóta három év már letelt. Oka pedig az, hogy nincs szabályozva e rendeletben, vagy egyáltalán nincs is intézkedés téve arra nézve, hogy a gyakorlat terén és a kivitelben mi a teendője a faluhelyen megalakult tűzoltó-testületeknek, csak az alakítás kötelezősége van kimondva, a minnek nincs épén semmi értelem amaz nélkül.

Hiszen tény, hogy kisebb faluhelyeken, a hol többnyire földmívelők laknak, a hol továbbá a sok könnyen gyúlható anyag van összehalmozva, azonfelül az építkezési mód is nagyon tűzveszélyes, ott sajnálattal kell tapasztalni, hogy a lelkesen, tanítón s körjegyzőn kívüli alig van ember, a ki képes lenne egy tűzoltó-egyletet megalakítani és azt szakszerűen vezetni. Az adminisztratív vezetést ugyan ha szívesen elvállalja is a lelkész, de az egyelt fontosabb technikai vezetését a körjegyző munkahalmaz miatt, a tanító pedig azért nem fogadhatják el, mert többnyire nem értenek hozzá, erre őket sem a tanítóképezdében, sem máshol nem tanították, a községeknek pedig nincs arra módjuk, hogy tűzoltói tanfolyamra Budapestre felküldjék.

A napi sajtó pedig csaknem egész éven át közli azt az ezerekre menő kárt, melyet faluhelyeken a tűzvész okoz és azt, hogy az illető szerencsétlenek hogyan mennek tönkre s mennek új hazát és megélhetési forrást keresni hazánk és nemzetünk kimerületlen kárára.

Mindezen körülmények indokolták teszik, hogy a tűzoltói intézmény a hiányoknak megfelelőleg reform alá kerüljön és törvény által szabályoztassék.

Nekünk tűzoltóknak e törvénynek csak alapvető elözményét és talpkövet kelle, hogy tekintsünk ama kormányrendeletben — nem hívén azt, hogy csalatkozunk; de a midőn a közigazgatás újjászervezése üdvös nagy napja elérkezett és az iránt tételes törvényjavaslat nyújtott be törvényhozásunk elé; nem szabad már tovább hallgatnunk, mert ezen törvény keretében már szerettük volna alapját láthatni egy vármegyei tűzoltói felügyelői közeg állami felállításának.

Mert egy megyénként kinevezett tűzoltói felügyelő az ő szakszemélyzetével lett volna arra hivatott, hogy évente legalább egy ízben az arra alkalmas időben szakiskolát rendezzen be, hogy a községi tanítók és a tűzoltó-testületek tisztikarai kötelezett tűzoltói tanfolyamra behivatván, ottan a szükséges tantárgyakból kellő oktatást nyerjenek. Ezen felügyelő a megye központján lakván, a közigazgatás szakközegének kell lennie.

(Vége következik.)

VEGYES HIREK.

Reményi Brassóban. Nemzeti művészetünk büszkesége, a magyar hegedű-király, Reményi Ede Brassót is meglátogatta. Erdélyi körutját — mint már

jeleztük — e hó 16-án kezdi meg Kolozsvárral, hol már folynak az előkészületek a nagyszabású hangversenyre s a művész fogadására; Deesen pedig e hó 18-án tartja hangversenyét az ottani színházban. Az erdélyi körút sorrendje még nincs véglegesen megállapítva, de annyit mint bizonyosat jelezhetünk, hogy városunkban Reményi ápril 28-án fogja hangversenyét tartani s hogy Nagy-Szebenben nem fog fellépni. Nemes büszkeség tölti el keblünket annak tudatára, hogy a nagy művész, Reményi, ki bűbajos vonójával az egész művelt világot meg tudta hódítani, városunkat is szerencsétlenül fogja látogatásával.

Dr. Illyés Lőrincz albirót kinevezték Maros-Vásárhelyre a kir. táblához tanácsjegyzőnek.

A brassói magyar dalárda Fogarasra hivatván meg vendégszereplésre, minden valószínűség szerint a pünkössti ünnepek alkalmával ottan fog jó szervezetségerővel bizonyoságot tenni. E meghívás bizonyos önérettel tölti el, mert nem egyéb, mint újabb kommentára daláránk méltányoltatásának.

Szterényi József erdélyrészi kir. iparfelügyelő városunkban időzik, honnan országos fontosságú ipari ügyekben megyénk és Háromszék több községet látogatja meg. Mint értesülünk, ittele kapcsolatban van a miniszter által megyénkben szervezendő kőfaragó tanfolyammal is, melyről bővebben fogunk szólni.

Idegenforgalmi bizottságunk a tavasz mosolygásával erőlyesen hozzáfogott a működéshez és sűrűn tartja értekezleteit. A legutóbbi ülésen az idegenforgalmi iroda hivatalnokát választotta meg Szentiványi Soma kereskedő személyében, ki a helyi viszonyokkal és személyekkel ismeretes s másrészt mint kereskedő a közönséggel való bánásmóddal eléggé jártas lévén, a választás sikerültnek mondható. Továbbá megbeszélés tárgyát képezte a „Kalauz” kiadása, a mely három nyelven fog leírásokat közölni Brassóról és környékéről, 20 képből tündetve fel a nevezetesebb és szebb látványokat; valamint elhatározta a bizottság azt is, hogy a »Budapesti Látogatók Lapja“-t, mely májusi füzetében városunkat és vidékünket fogja írásban és képből ismertetni, hathatós támogatásban részesíti úgy szellemileg, mint anyagiilag is.

Német színház. Nicolay mulattató operája, a »Windsori víg nők« tegnap került zsufolt ház előtt előadásra. Az opera nem lévén új közönségünk előtt — tavaly a Wolf-féle társulat ismételtén is játszotta — csak a tegnapi előadás sikerét akarjuk hangsúlyozni. Fluth asszonyban Singer-Daisy énekművészetének megfelelő szerepre talált: futamai, trillái, floriturai, egy szóval kifogástalan coloraturája zajos tetszésre talált. Szintoly élvezetesen énekelte Schütze Mária Reich asszonyt. Rix Falstaff-ja éneken s játékban egyaránt kivált, a jeles énekesnek ez volt egyike leg-sikerültebb alakításainak. A gördülékény, összevágó előadás igen jó benyomást tett: meglátszott, hogy a közreműködőkre jó hatással volt az egy napi pihenő. — Nagy érdekléssel nézünk a »Tannhäuser« holnapi színrehozatala elé. A még szükséges előkészületek s próbák miatt ma a színház zárva marad.

Halálozások. Folyó hó 13-án este ösv. Horváth Pálné szül. Horváth Róza, életének 65., özvegységének 3. évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése a bolonyai r. kath. halottasházból ma delután 4 órakor lesz. Legyen áldott emléke! — Mann Lauréán kereskedő, a Mann és Izay brassó czég nyilvános társa, 40 éves korában, ápril 14-én szívzselhüdes következtében elhunyt. A tevékeny ember hült tetemet e hó 16-án helyezik örök nyugalomra a gör.-kath. román temetőben a lövőde alatt. Béke poraira!

A helyi érdekű vasút Zernest—brassói vonala — mint illetékes helyről értesülünk — a jövő hónap elején minden valószínűség szerint meg fog nyílni. Nem sürgethetjük e munkálatokat, csupán azon jámbor óhajtsanak adunk kifejezést: vajha az ilyen nyilvános vállalatok ne menjenek a rossz szabó és cipész mintájára, ki a munkát hűsvétra igéri, de a türelmes megrendelőt csak pünkösztör kapja meg.

A brassói új főrabbi beiktatása ma szerdán, ápril 15-én megy végbe s tekintve az egész orthodoxzsidó egyházközség élénk érdeklődését, a választás szerencsésnek mondható. Az egyházközség tagjai a gyorsvonat elé mennek s az új főrabbi ünnepélyes fogadtatása után felkísérik lakására, hol a tisztelgéseket fogja fogadni, este pedig bankett tartatik, melyen részt vesz az egyházközség színe-java.

A Brassóban létesítendő ipari raktárszövetkezet ügyében ma szerdán este a városi tanácsházban iparosgyűlés tartatik, melyen csak a szövetkezet tagjai vehetnek részt. A gyűlésről tudósítani fogunk, addig is jeleznünk kívánjuk, hogy a raktárszövetkezet a jövő hó folyamán végleg megalakul.

Brassó város és megye monográfiájának megírása határozottatott el azon értekezleten, melyet Maurer Mihály főispán mult csütörtökön hívott össze s mely a magyar orvosok és természetvizsgálók jövő évi vándorgyűlése alkalmára tudományos bizottsággá meg is alakult. A lehetőleg teljes monográfia magyar és német nyelven külön fog megjelenni s szerkesztése hivatott kezekre bízott, valamint díszes illusztrációkkal is el lesz látva; továbbá megemlítendő, hogy a költségek hordozásához a város is hozzá fog járulni, a mi mindenesetre szép és dicséretes.

„Szegény vándorlegény”. A tavasz beálltával rendszeresen megjönnek a mi kedves vándormadaraink,

a fecskék, a gólyák stb., de megjönnek ama jómadarak is, melyek „szegény vándorlegény” vagy egyéb cím alatt iparszerűleg zsákmányolják ki a jóhízemű háziasszonyok légyszívűségét, a vett jótéteményt aztán gorombasággal, sőt nem ritkán lopással hálálva meg. A városkapitányság figyelmeztet mindenkit, hogy az ilyen dologkerülő csavargókat, kik koldulással koptogtatnak be minden házba, szemmel tartani s esetleg bejelenteni saját és a közbiztonság érdekében el ne mulassza.

A csángó-szoborra következő újabb adakozások folytak be: Paal Ferencz apácazi áll. isk. igazgató-tanító urtól 1 frt, Apácaza község előjáróságától 2 frt, összesen 3 frt. E lapok idei 20-ik számában ki volt mutatva 425 frt 61 kr, a mostani adakozásokkal a főösszeg 428 frt 61 kr. Az eddigi adakozók száma 290. A szobor ára 477 frt. A még hiányzó összeg a szoborra 48 frt 39 kr. Az adakozók fogadják szíves köszönetemet. További adakozásokat elfogad és nyilvánosan nyugtatványoz Kócs Ferencz, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Regény dióhéjban. Személyek: a jó férj, a kikapós asszony, egy szerelmes zenész. Színhely: a várutca egyik háza Brassóban. Az események: A férj féltékenyekedik. Egy távoli rokon menyegzőjére meghívás. A nőcske beteg, kénytelen férjét egyedül útra bocsátani. A férj gyanakodik. Egy légyott gyönyöre; az asszony és a zenész örök hűséget fogadnak. A színtérre sötétség borul. A férj váratlan visszatérése; kellemetlen meglepetések. Othello és a bot. Az asszonyka nehéz beteg. Orvosi leleplezések. Bölcsönös megegyezés: te hallgatsz, én is hallgatok. Bocsánat és különválás. — No már megengedjen, kedves tudósító, kösse ezt a régi mesét másra, mi nem hisszük el. Mit, ön még »bizony Istent« is mond? Hát jól van, elhisszük — az ön felelősségére. Lám, lám, ki hitte volna, hogy ilyenek több kiadásban is történjenek az erényes Brassóban? ! . . .

Fizetésképtelenség. A brassói kereskedelmi és iparkamara hivatalosan értesítettett, hogy egy bizonyos viddini üveg- és díszműárú-czég fizetéseit megszüntette, a nélkül, hogy az illetékes bíróságnál a megfelelő lépéseket megtette volna. Netalán érdekelték a czég nevét a kamaránál megtudhatják.

A botfalvi czukorgyár befejezvéen ez idei üzemet, a munkásokat elbocsátja, úgy hogy e hó végén a munka teljesen megszűnik s csak október havában fog a gyár ismét megnyílni.

Tűz volt Türkösben e hó 12-én éjjel 2 és 3 óra között, a melynek eredetéről bizonyosra vehető, hogy az szándékos gyújtogatásból származott. A román főtemplom közelében gyújtottak meg eddigél még ki nem puhatolt gazemberek egy egészen új, cseréppel fődött csúrt. Tekintve, hogy a szomszédos épületek részint fából, részint zindelyfödéllel valók: igazi szerencse, hogy nem volt szél s így sikerült a tüzet lokalizálni és a szoroson közelben lévő lakházat megmenteni. Mint kiderült, a gyújtogatók a ház falát petroleummal öntözték meg, a mi a gyújtogatást kétségbevonhatlanul bizonyítja. Erélyes vizsgálat és példás büntetés vehet csak véget az ilyen gonosz üzelmeknek!

Furcsa, de igaz. A gyulafalvi gőzfűrészgár igazgatósága minden munkásnak munka- és havibéréből 2%-nyi betegápolási költséget von le, mi ez ideig mióta a gyár fennáll, 6—8000 frtot tehetne, mely összeg természeténél fogva nem a gyártulajdonos tulajdona, hanem a munkásoké. Mégis ezen összeget a gyár igazgatósága a helyett, hogy takarékbba tenné s annak kezelését egy elnöklete alatt álló, a munkásokból alakuló bizottságra bízna: a nélkül, hogy arról még szabályszerű számadást is vezetne, a gyár kiadásaira fordítja. Vajjon ilyképen nem forog-e itt fenn idegen vagyon elkezelésének kérdése, s vajjon nem lenne-e czélarányos az illetékes hatóságnak e tárgyban vizsgálatot tartani? Ajánljuk az illetékes hatóság figyelmébe s orvoslást kérünk. (B.)

Gyilkosságok. E hó 7-én este Teleken Bartha Zsigmond volt földbirtokost és tönkre ment gazdát, midőn vacsorált, ismeretlen tettes ablakán át úgy lötte meg, hogy szörnyet halt. Az illetőnél rosszabb jellemű embert a sors nem sújthatott volna. Azóta Telek község szabadabban lélegzik. A vizsgálat foly. A megelőző napon Czófalva község mellett két vasúti munkás veszett össze, minnek folytán az egyik kilencz biosokszurást ejtett társán, melyek alatt az illető kiadta lelkét. A tettes, mint ki jól végezte munkáját, egész hidegvérűen hagyta oda áldozatát s beszéde el az uton, mit tett, míg a czófalvi bíró is észrevéve az esetet, a kovásznai királyi járásbíróshoz be nem kísértette, hol most azon gondolkozik: vajjon helyesen cselekedett-e? (H.)

A Vaskapú szabályozása. Orsováról írják, hogy a Vaskapú szabályozásánál szükséges sziklarobbantási munkát legközelebb újult erővel fogják folytatni s valószínű, hogy az érdekes munkák megtekintése végett Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter több társával meg e hóban lerándul.

Donnerstag Rikárd hordható galvanovillanydelejes, kefével ellátott dörzsölő (frot-tirozó) készülékének prospektusát mai számunkhoz mellékeljük s azt t. olvasóink figyelmébe különösen ajánljuk.

Felelős szerkesztő: Rozsondai János.
Kiadó-tulajdonos: Alexi könyvnyomdaja.

Brassó vármegye alispánjától.
Sz. 4611./1891.

Hirdetmény.

Brassó vármegyének számvevőileg felülvizsgált 1890. évi zárszámadásai az állandó választmánynak f. hó 11-én tartott gyűlésében tárgyalatván, az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §-a értelmében mai naptól kezdődőleg 15 napon át közszemlére kitétetek, mi oly megjegyzéssel hozatik köztudomásra, hogy azok az állandó választmány véleményével együtt az említett idő alatt a hivatalos órákban az itteni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1891. április 11-én.

Roll Gyula,
kir. tan. alispán.

Ertesítés.

Ezennel általánosan tudomásra hozatik, miszerint folyó évi április hó 1-től kezdve a „Central Nr. 1“ kávéházában létezett tisztí kaszinó feloszlott s a kávéház a t. cz. közönség szíves látogatására nappal és éjjel nyitva álland.

Jó és olcsó italok, valamint bel- és külföldi hírlapok állanak a tisztelt vendégek rendelkezésére.

Pontos kiszolgáltatásról gondoskodva van.

Nagy végeladás Laskai Árpádnál Brassóban

Virágsor 325. sz. a.

„Hatóságilag engedélyezve.“

Üzletelhagyás következtében eladom jól berendezett áru-raktáromat, mely áll: női és uri posztók, női és gyermek confectiók, salon- és futószőnyegek, muffok, selyemszövetek és szalagok, különféle függönyök és más itt tel nem sorolt divat- és használati cikkekből, — tetemesen leszállított áron, azonnali fizetés mellett.

A t. közönségnek tehát eme hatóságilag engedélyezett végeladással jó alkalma van szük-ségeit a legelőnyös módon fedezni.

A végeladás csak rövid ideig tart.

Az üzlethelyiség bérbeadandó és a bolti felszerelvények egy Wertheim-pénztárral együtt a legolcsóbban eladók.

Tisztelettel *Laskai Árpád.*

A brassói magyar dalárda

saját céljaira a Klostrom-utczában 13. sz. a. bérelt első emeleti helyiségeit, jutányos föltételek mellett hajlandó oly egyénnek lakásul átengedni, ki a dalárda kézbesítői teendőit is elvállalná.

Jelentkezők bővebb felvilágosítást a dalárda alelnökénél Józsa Mihály evang. hittanítónál, Bolonya, Kút-utca 1. sz. nyerhetnek.

Gyári szabott áruk.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Kapu-utca 26. száma alatt lévő

Mödlingi cipőraktárt

átvettük és azt a kor igényeinek megfelelően, mindenemű, de csakis jó anyagokból összeállított, női, férfi és gyermek lábbeliekkel rendeztük be.

Ajánljuk különlegességeinket fűjós lábakra.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk, a melyhez a láb hossza és torokbőség szük-ségeltetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kérjük illő tisztelettel

Stein és Gámentzy.

A cipők arai a talpon bevesve vannak a gyár által.

Szabott áruk.

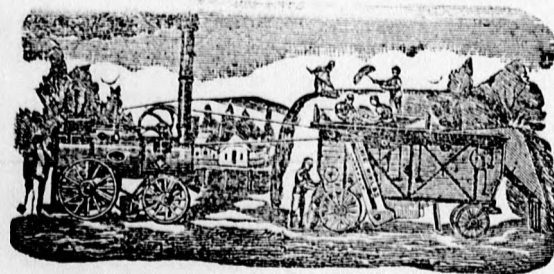
Szabott áruk.

A m. kir. államvasutak gépgyára

legujabb szerkezetű, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult, felülmulhatlan kitűnőségű, fa-, szén- és szalmafütésre berendezett

6-, 8- és 10 lóerejű locomobiljait

nagy tűszekrényvel, szab. szikrafogóval, valamint a hazai viszonyokhoz alkalmazott és számtalan versenyen eddigelé legyőzhetlen maradt.

48, 54 és 60 láb széles

vaskeretű

gőzcséplőgépeit

szabad. meghoszabbított rázóasztallal és sajátos szerkezetű szabad. nagy törekfarostával, mely rendkívüli előnyöket nyújtó újításokkal immár közel 1000 darab működik az országban a legényesebb sikerrel; úgyszintén a locomobil hátsó futókerekén könnyen és kényelmesen alkalmazható, új találmányú

Stibor-féle szabadalmazott körfürészeit,

melyek egyszerűség és célszerűség tekintetében az eddigi szerkezeteket messze felülmulják. Továbbá a legesekélyebb vonóerőt igénylő, leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végező

Massey Toronto kéveköto aratógépet,

mely a mult évi párisi világkiállítás alkalmával Noisielben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghiresebb készítményeivel sikra szállva, a

„Grand Objet D'Art“

nyerte; az egyetlen kitértetés, mely egy önálló üzemképes és áruba bocsátható kéveköto aratógépet érhet; végül a legkitűnőbb gyártmányú 2, 2^{1/2}, 3 és 4 lóerejű gőzcséplőgarnitúráit és legszolidabb szerkezetű járgányos cséplőkészleteit, valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési föltételek mellett

Fehér Miklós, a m. kir. államvasutak gépgyára vezérigazgatója

Budapest, Üllői-út 25., „Köztelek“.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

(74) 1-12

BÉCSBEN, I. ker., Singer-strasse 15. sz. a.

„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsek,

ezelőtt „általános labdacsek“ neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek háziszertül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajknál is: így sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat nem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlirbach, 1888. október 22-én.

Tekintetes úr! Alulírt kéri, hogy föltételesen és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignaz, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1886. szept. 12

Tekintetes ur! Isten akaratla volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megrom: Én gyermekágyban meghűtem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentek volna meg. Az Isten áldja meg önt etszerért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Kunle Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

M. tisztelt ur! A legforróbb közönségem 60 éves nagyénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban már életét is megunta, me lyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobost kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból, s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberant, Gföhl m., 1889. márcz. 27.

Tekintetes ur! Alulírt ismétellen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik csakis PSEPHOFER J.-féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a PSEPHOFER J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz födele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykőnedő, gyors és biztos

szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m. gerinczagy-bántalom, tagszakadás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fofájás, fülszakadás, stb. ellen — 1 ftt 20 kr.

Tannochiniu hajkőnedő, Pserhofer J.-től. Évek

mennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. — Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 ftt.

Általános tapasz, Stendel tanártól. Utés s szű-

rás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, újkukacz, sebes vagy gyuladt mell- vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. — Egy tégey 50 kr, bérmentve 75 kr.

Fagy balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a

sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr, bérmentve 65 kr.

Ütftü- nedv, egy általánosan ismert s kitűnő

házi-szer hurut, rekedtség, gör-csős köhögés stb. ellen. — Egy üvege 50 kr, két üveg bérmentve 1 ftt 50 kr.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereszhetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölnetnek, ha a pénzüsszeg előre be-küldetik; nagyobb megrendelések utánvétel mellett küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, a mely esetben a postaköltségek is sokkal mérsékeltebbek.

Élet-esszencia, (prágai cseppek), megrottott

gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. Egy üvege 22 kr, 12 üveg 2 ftt.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Ki-

tűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m. fejfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhény, és aranyér, dugulás stb. ellen. — Egy csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam. Egy üveg 50 krajczár

Lábizzadás elleni por. Ezen por megszünteti által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. — Egy dobozzal 50 kr, bérmentve 75 krajczár.

Golyva-balzsam, kitűnő szer a golyva ellen.

— Ára egy üveggel 40 krajczár, bérmentve küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só, kitűnő gyógyszer,

gyomorhurut- és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. — Egy csomag ára 1 ftt.